

L' ART DEL PAGÉS

Secció doctrinal, agronómica y bibliográfica.

MAPA REGIONAL VINÍCOLA de la Provincia de Barcelona y **Memoria** que l'acompanya.

Ab verdadera satisfacció y ansia hem rebut lo *Mapa Regional vinícola* de la Provincia de Barcelona y la *Memoria* que l'acompanya. Ja 'ls agents pera la propaganda y venda han sortit per dita provincia, á fi de ferne entrega als seus suscriptors y procurarne de nous, que bé s' ho mereixen las obras citadas.

Si nostra missió estés concretada á donarne compte, com d' altres publicacions que surten, aviat compliriam ab los debers que la galantería imposa en semblants ocasions: però com formém al costat de quins han contribuït en alguna cosa, encara que poca, á la realisació de sa *Memoria*, pera lo qual forem cridats en temps oportú; será aixó un obstacle pera que pugam dir lo que voldriam d' ella y sols deurém reduhirnos, en lo limitat de nostre periódich setmanal, á donarne compte als lectors de L' ART DEL PAGÉS, y á recomanarlosi 'l conjunt de la mateixa, prescindint de lo que á nosaltres atany. No obstant sia 'ns permés indicar aquí, nostra franca y lleal opinió, per mes que tal volta sembli discrepar d' algú, respecte al total de la publicació del senyor R. Roig y Armengol.

Ab una voluntat de ferro, ab una activitat sens límits y ab mes honra que profit, lo Sr. Roig Armengol comensá á preparar sos treballs pera 'l *Mapa y Memoria*, que tants mals de cap y potser disgustos havia de reportarli, donchs comptant ab la seva energia, no esperava las dilacions for-

sosas imposadas per quins estavan en lo cas de secundarlo d' una manera mes exacta en lo cumpliment de las prome-
tensas á ell fetas; cosa que tingué de manifestar á sos favo-
reixedors per carta, com saben los quins nos llegeixen. To-
tas las contrarietats imaginables s' ajuntaren pera que la
obra no sortís á temps y una, darrera l' altre, fins fa ben
poch, li privaren al autor-editor de cumplir sos compromi-
sos contrets ab lo públich, fins á la hora present, á pesar seu.

No 'ls hi sapiga greu als subscriptors la tardansa, suplerta
ab excreix, donchs los hi ha donat molt mes de lo promés
al anunciarse la obra: cosa que no acostuma á succehir
gayre, per no dir may.

Las duas parts de que 's compon la publicació, son: Lo
Mapa y la *Memoria*, com tenim dit. Lo primer, estampat á
varias tintas, per comarcas; conté los quadros dels aná-
lisis de vins, los estadístichs y comercials y diferents datos de
suma utilitat pera 'ls productors y exportadors. Va orlat
ab los escuts dels Partits judicials, també en distints colors
y ab los noms dels Ajuntaments que han cooperat al mellor
éxit d' aqueix *Mapa*. La *Memoria*, escrita en catalá, ab las
traduccions Castellana y Francesa, apart de la ressenya
de travalls, conté: la descripció general de la Provincia y
particular de las Comarcas y Partits judicials, ab diversos
datos estadístichs, importancia vinícola, varietat de ceps
mes resistents, manera com se cultiva la vinya y s' elabo-
ran los vins; reformas que deuen establirse en dit cultiu
y elaboració; maluras de la vinya y medis de combatre las
mes perjudicials *oidium*, *mildiu*, *black-rot* y *filoxera*; consi-
deracions respecte á la substitució de ceps del pays per
varietats americanas, ja de producció directa, ja com á
porta-empelts, etc., é indicadores generals dels principals
viticultors y vinicultors de la Provincia, formant un total
de mes de 700 planas, que junt ab lo *Mapa*, no mes val 3
duros, en Barcelona: preu á que podrán adquirirho 'ls qui
ho desitjin tot plegat, dirigintse á la Administració de L'
ART DEL PAGÉS.

En vista del éxit obtingut, l' autor-editor está dicidit á
publicar lo *Mapa* y *Memoria* de la Provincia de Tarragona;
á qual objecte ha comensat ja 'ls preparatius pera donarho
al públich, com mes aviat millor.

No dubtém, y aixís es d' esperar, que aquest nou treball
tindrà encara mes acceptació, si possible fos, que 'l de la
de Barcelona, acabat de publicar.—F. T.

Secció d' agricultura pràctica

La campanya del Black-Rot en 1890

(Acabament)

Resultats comprovats en la Escola de Montpellier (*Fransa*)

No haventse presentat encare lo Black-Rot en las vinyas de Montpellier, no s' han pogut fer experiments com se feren pera combatre lo mildiu.

N' obstant, se n' organisaren alguns á càrrech del Laboratori de viticultura de la Escola, sobre dos punts ben invadits: en la finca de Val-Marie, á Ganges (*Hérault*): y á Figeac, en la propietat de M. Bénavialle.

Veus aquí lo resúm de las experiencias oficialment comprobadas sobre aquets dos punts:

1.er A Val-Marie se feren tres tractaments, lo primer del 15 al 20 de Maig ab l' aygua celeste al 3 % de sulfat de coure; lo segón y 'l tercer successivament, á un mes l' un de l' altre, ab lo caldo bordelés al 5 % de sulfat de coure; á mes las fullas tacadas per la malaltia havian sigut tretas en lo mes de Maig. Desde alashoras no 's vegé cap senyal de Black-Rot. La propietat de la Cadière, al mas de Pons, que no fou tractat, vá perdre las $\frac{9}{10}$ de sa cullita á conseqüència del Black-Rot.

2.^{on} A Figeac, las experiencias del tractament foren continuadas en la propietat de M. Bénavialle hont havian tingut lloch ja en 1888. Lo primer tractament fou fet lo 15 de Maig y repetit en petits trossos cada 10 dias sobre las fullas durant los mesos de Juny y Juriol y sobre 'ls rahims durant lo restant de la temporada. En altres trossos s' aplicaren solament 6 tractaments després del 15 Maig fins á la brema á intervals regulars. S' empleá lo caldo bordelés á la dosis de 4 kilos de sulfat de coure y 2 de cal. Pera mes comprobació 's reservaren sens tractar, al voltant de las vinyas tractadas, alguns claps de ceps dels quals no se 'n pogué aprofitar ni un gotim y en las vinyas tractadas se pogueren salvar casi tots los rahims tant en los trossos tractats cada 10 dias com en los que sols ho foren sis vegadas.

La impressió que 's desprén d' aquets fets, es que per tot s' ha de prevenir la invasió del Black-Rot per medi del sulfat de coure. Sols falta determinar mes exactament de lo que s' ha pogut fer fins ara, lo temps y condicions mellors pera aplicarlo, aixís com també las dosis á que s' ha d' emprar.

Per la nostra part havém de dir que no creyém pas que sia menester mes coure per lo Blak-rot que per lo mildiu; nos sembla que lo mes important fora poguer fixar exactament lo moment y las épocas mes oportunas pera fer las aplicacions ú operacions.

Pero aixó no es mes que una *impressió* que 'ns guardarém molt d' aconsellarla en absolut y de moment á nostres lectors.

Los tractaments á grans dosis sembla han donat, en 1889, los millors resultats: fém, donchs, las aplicacions á grans dosis

Aquets tractaments serán tant mes efficassos, qüan s' haurán fet mes preventivament.

Aconsellém, donchs, fer lo següent:

La primera aplicació, qüan los brots tinguin de 10 á 15 centímetres de llarch ab lo caldo al 3 %.

Las següents aplicacions cada 20 ó 25 dias, ab lo caldo al 5 %.

S' ha de tenir en compte que 'l dato de 6 aplicacions se dona com á máximum; perquè si fos necessari en la práctica donarne mes, es mes que probable que valdria mes arrancar la vinya y plantarhi cols; aixó seria segurament mes profitós.

Los resultats obtinguts en 1889 nos fán esperar que, quan s' haurá pogut fixar mellor la manera de viure del Blak-rot, podrém sens dubte reduhir lo número de las aplicacions y defensarnos mes economicament d' aquesta plaga.

L. Degrully.

CORRESPONDENCIA

Sr. Dr. de L' ART DEL PAGÉS.—Barcelona

Sagunto (Murvedre) 12 de Maig de 1890.

Segons s' havia anunciat s' inaugurarà ahir, diumenje, lo *Concurs de pulverisadors* organiat per la «Societat Viti-vinícola Saguntina» d' aquesta. L' acte d' inauguració se veri-

ficá en la platea del Teatro Principal, qual lloch, á pesar de ser de dimensions bastant regulars, estava completament plé: magnífich efecte presentava veure la animació y fraternitat que en tots los concurrents regnava. Una banda de música, apostada prop de la porta, amenisava l' acte, executant, baix la direcció d' un intelligent professor, varios fragments d' escullida música. A un quart de cinch se presentáren á ocupar sos llochs que eran de presidencia, disposats en l' escenari, lo Sr. President D. Arcadi Caruana y demás companys de la Junta de la Societat: agitá dit Sr. la campaneta, demanant silenci, ja que anava á comensarse l' acte; doná seguidament lo Sr. Secretari lectura del acta en que s' acordá la celebració del Concurs, que fou en 19 de Janer del present. Terminada aquesta, llegí un eloqüentísim discurs lo Sr. D. Joan Gandia, advocat y propietari; comensá aquest Sr. manifestant primerament que fou Cain lo primer agricultor del mon y seguint historia ressenyá los temps de la agricultura en los quals havia aquesta adquirit major desenrotllo y en los quals s' havia restringit per causa dels Guberns y en distintas Nacions: senyalá Fransa com una de las que en tots temps s' havia avansat mes aquesta y que á ella deuen totas las societats agrícolas fundadas en Espanya y també los agricultors no associats tenir la vista fixa pera seguir son exemple: terminá demostrant ab datos lo modo com cultivavan sas vinyas nostres antepassats; las ferramentas de que 's valian; las maluras que notáren y la manera com combatiren las mateixas; compará tot aixó ab lo modo com se cultiva avuy, notantse desde luego un avens: las maluras que actualment las atacan y la manera de combátrelas coneguts los medis, á aixó havia convocat lo present concurs d' aparatos la societat viti-vinicola.

Acabat aquest, que durá prop d' una hora, prengueren la paraula alguns Srs. de la Junta; omiteixo dir res respecte als mateixos, tots molt ben dits, donchs tots s' encaminaren al mateix fi.

Ab eloqüents y breus frases declará lo Sr. President obert lo primer Concurs de pulverisadors que celebra la Societat y s' aixecá la sessió. Terminada aquesta festa en lo Teatre, nos dirigirem al local de la Societat acompanyats de la referida orquesta y en lo qual se celebra 'l Concurs; disposat se trova un elegant saló ahont se veuen entrellassadas ban-

deras y escuts; en totas las parets del mateix s' hi trovan adossadas taulas y sobre las mateixas distints aparatos disposats á disputarse 'ls premis oferts: mentrestant que s' obrian las portas al públich pera visitarho, los Srs. Sócis del Cassino Viticola obsequiaren en un salonet contiguo á tots los invitats, expositors que concorregueren al mateix, aixis com també á la prempsa periódica representada per *El Mercantil Valenciano*, *La Revista Agrícola de Valencia*, y *L' ART DEL PAGÉS*, á un ben servit *lunch* en lo que hi regná la mes gran fraternitat y lo qual terminá ab alguns brindis pronunciats per alguns dels que hi prengueren part: aixis acabá la agradable festa de inauguració y fins altre que donaré detalls del curs que vaja seguint y festas que se celebren.—*Cambra*.

Sr. Director de *L' ART DEL PAGÉS*:

Llinás 13 Maig de 1890.

Molt amich senyor Tobella: Hem tingut ocasió de tenir en nostras mans lo setmanari de Canet de Mar *La Aspiración Rural*, corresponent al dia 4 del actual, en quin número s' inserta una carta del senyor Enginyer D. Mariano Capdevila, baix lo títol de *A los viticultores*.

Lo contingut d' ella se basa pera contestar á unas preguntas que li foren fetas per dit setmanari, que desconeixém, en vista de que á dita comarca la filoxera destrueix molts ceps.

Com no hem vist las preguntas devém atendre solament á la carta, perque mereix algunas observacions, segons nostre criteri.

Poch ó rés de nou se diu en ella que no siga ja conegut, perque la aplicació del *sulfuro de carbono* á dosis culturals pera 'l sosteniment dels vinyats, que sembla aconsella, es ja molt conegut, en tant que si no recordém malament no lluny de dita vila la aplicació del anomenat *sulfuro* doná lloch á un esvalot dels vinyataires, perque matava 'ls ceps dita substancia, si bé no hi hagué desgracias personals.

Si bé admetém los datos estadístichs que consigna, los considerém inaplicables, económicament parlant, donada la producció de las vinyas de dita comarca, perque sos terrenos saulonenchs son magres de si, exeptuant algun que al-

tre reclot de terras d' aluvió formadas per las corrents d' ayguas de las costeras.

Segons los datos que fixa, resulta á 250 franchs ó pessetas per hectárea lo gasto anyal, ó sigan 50 duros y com la hectárea té aproximadament 4 cuarteras de aquella comarca (1,012 canas $\frac{1}{2}$) tenim que pera mantenir la vinya s' ha de gastar 12 duros y mitx cada any, qual gasto enteném no pot recompensar la producció; máxime, confessant ja dita carta, que será un somni si té prés increment la filoxera, poguerla destruir.

S' aconsella per fi recorre á la plantació de ceps americans pera la reconstituició dels vinyats destruhits, fixant unicament la varietat de *Riparia* de grans fullas pera dit objecte.

Ho tenim dit, y ho repetim, poch ó res de nou doná lo senyor Capdevila ab sa carta á la publicació de Canet de Mar, que no s' hagia dit en diferents tractats de viticultura americana, nosaltres sense pretensions podém assegurar que molt mes y bó tinguerm ocaió de sentir per propietaris vitícolas de la mateixa comarca en las *Conversas* que 's donáren en lo Concurs vitícola de Badalona en Mars últim per cultivadors de dits ceps, y se fixaren mes classes y bonas totas precisament pera la Costa de llevant.

Sentim vivament que *La Aspiración Rural* no assistís á ditas *Conversas*, segurissims de que moltes mes noticias hauria pogut donar á sos llegidors, totas enterament profitosas pera la viticultura, que en ditas *Conversas* se digueren.

J. Camp.

Secció de noticias agrícolas.

Conferencia á Sant Sadurní de Noya.—Per haver rebut tart la comunicació del Sr. Alcalde de S. Sadurní de Noya, no poguerem anunciarho oportunament als lectors de L' ART DEL PAGÉS, com hauria sigut nostre gust, agraphint molt la invitació que se 'ns dirigi per assistirhi.

Dita conferencia se celebrá lo dijous últim, diada de Sant Isidro, á dos quarts de tres de la tarde, en la sala Teatre

del Circulo del Noya, baix los auspicis del Ajuntament y ab la cooperació dels directors dels periódichs *La Comarca del Noya* y *El Resúmen de Agricultura*, desarrollantse 'ls següents temas:

1.er La viticultura americana.

2.^{on} La reconstitució dels terrenos baix lo punt de vista económic.

3.er La necessitat de tenir en compte, en la replantació de las vinyas, la classe de vins que es convenient produhir.

La importancia dels temas nos obliga á parlarne ab la estensió deguda, lo qual nos ho impideix lo lloch y temps de que podém disposar en lo present número.

Altre conferencia.—Lo diumenje ne doná una en l' Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, lo Sr. Roig y Torres, sobre 'ls procediments pera combatre 'l *mildiu*. Indicá los caràcters de las invasions, los de la malura, y los procedimientos preventius per medi de las sals de coure en estat líquit. Dissentí del parer de sabis y de Congressos vitícolas práctichs darrerament celebrats, per lo que toca á las quantitats usuals empleadas, tornant á indicar la cals ab lo sulfat; cosa que extranyá molt á la escassa concurrencia, després de lo publicat en las duas orgas del I. A. C. de S. Isidro, fa poch temps.

Com un *magister dixit* y ab tó *ex cathedra* un poch pujat, assegurá, ell, que 'l *mildiu* en nostre pays no apareixia fins á la última desena de Maig y que la pretesa aparició d' aquella malura s' havia confós ab un altre molt distinta de caràcters y consecuencias molt diferents; segons pot llegirse en lo que 'ls diaris han portat d' encárrech.

Cuan se confonen los *incendis de pallers* ab las *auroras boreals*; no 's trova filoxera en la montanya d' Horta, ahont n' hi ha tanta y se titubeja en los procediments, no fora res d' estrany que 's confongués una cosa ab l' altre, tenint *prurito* per contradir lo que han vist y reconegut propietaris que viuhén al camp y de quíns ne podriam rebre lliçons teóric-prácticas; al menos, per la part que 'ns toca á nosaltres.